

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Chimie și Inginerie Chimică
1.3 Departamentul	Chimie
1.4 Domeniul de studii	Inginerie Chimică
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Inginerie chimica avansata de pres / Master's degree

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Monitorizarea mediului prin metode analitice moderne – CMR7133						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Claudia CIMPOIU Conf. dr. Tiberiu FRENȚIU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Claudia CIMPOIU Conf. dr. Tiberiu FRENȚIU						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					5
Examinări					3
Alte activități: Nu este cazul					0
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Studentii se vor prezenta la curs cu telefoanele mobile închise Nu va fi acceptată întârzierea
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Studentii se vor prezenta la seminar/laborator cu telefoanele mobile închise Studentii se vor prezenta în laborator cu halat, manusi, cârpă de

	laborator. • Studenții nu vor lăsa nesupravegheată o instalație în funcțiune • Predarea referatului de laborator se va face cel târziu în ultima săptămâna de activitate didactica • Pentru predarea cu întârziere se penalizează cu 0,5 puncte/zi • Este interzis accesul cu mâncare în laborator

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• C2.4 Evaluarea și analiza critică a proceselor specifice ingineriei materialelor și protecției mediului în vederea propunerii de noi soluții de proiectare • C2.5 Formularea, dezvoltarea și elaborarea creativă de soluții pentru probleme de proiectare a proceselor, aparatelor și utilajelor din ingineria materialelor și protecția mediului • C3.1 Definirea limbajului și identificarea conceptelor avansate de realizare a materialelor avansate și a proceselor de depoluare • C3.2 Explicarea și înțelegerea funcționării aparatelor, utilajelor și proceselor specifice producție de materiale avansate • C3.5 Utilizarea modelelor matematice pentru proiectarea tehnologică și implementarea acestora în sisteme de conducere automată cu scopul obținerii avantajelor economice, eficienței energetice mărită, siguranței sporite în exploatare și impact redus asupra mediului • C6.1 Identificarea conceptelor, teoriilor specifice managementului resurselor și a calității în ingineria materialelor și protecția mediului în contextul dezvoltării durabile • C6.2 Aplicarea cunoștințelor de specialitate în scopul managementului eficient a resurselor pentru îmbunătățirea calității produselor și a respectării principiilor de dezvoltare durabilă • C6.4 Utilizarea criteriilor și metodelor de evaluare a factorilor de risc și siguranță în operare și management
Competențe transversale	•

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Familiarizarea studenților masteranzi cu metodele cromatografice spectrometrice de înaltă sensibilitate utilizate la monitorizarea mediului, precum și dezvoltarea aptitudinilor de cercetător în domeniul chimiei analitice. Cursul prezintă noțiunile și principiile metodelor analitice aplicate în analiza și monitorizarea mediului, aparatura specifică și aplicații specifice.
7.2 Obiectivele specifice	• Prezentarea noțiunilor și principiilor de bază ale metodelor cromatografice și spectrometrice utilizate în controlul și monitorizarea mediului. • Prezentarea caracteristicilor de performanță ale metodelor cromatografice și spectrometrice pentru analize de mediu • Prezentarea metodelor spectrale de analiză în domeniul razelor X, UV Vizibil și IR, cu accent pe metodele de analiză prin emisie atomică, absorbție atomică (instrumentație, scheme bloc, legile absorbției și emisiei). • Aplicații ale spectrometriei de emisie atomică și spectrometrie de masă în plasma cuplată inductiv la analize multielementale de mediu (apă, aer, sol, sedimente, etc.)

	• Aplicații ale spectrometriei de absorbție atomică în flacără și cuptor la analize multielementale de mediu (apă, aer, sol, sedimente, etc.) • Aplicații ale spectrometrie de raze X la analize multielementale de mediu • Aplicații ale spectrometrie IR la monitorizarea agenților poluanți din probe de mediu • Efectuarea de către studenți de analize cromatografice și spectrale de determinare a agenților poluanți din mediu • Dezvoltarea aptitudinilor studenților de utilizare a aparaturii spectrometrice și cromatografice de laborator, respectiv dezvoltarea de aplicații specifice. • Interpretarea corectă de către studenți a rezultatelor analitice prin teste de prelucrare statistică

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
8.1.2. Controlul calității mediului. Condiții tehnice de calitate a produselor. Standarde și normative naționale și internaționale privind calitatea produselor.	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore
8.1.2. Metode de prelevare și pregătire a probelor. Extracția lichid-lichid. Ultrasonare. Extracție cu microunde. Extracția cu fluide în stare supracritică. Metode de degradare	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore
8.1.3. Principiile metodelor cromatografice. Caracteristicile metodelor de separare și clasificarea acestora; dinamica procesului de separare; lărgirea zonei; teorii cinetice, teoria talerului	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	4 ore
8.1.4. Metode cromatografice bazate pe echilibrul gaz – lichid și gaz-solid. Teoria procesului elementar de separare; coloane capilare; detectori specifici (spectrometru de masă, spectrometru de emisie în plasmă); faze stationare specifice; aplicații	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	3 ore
8.1.5. Cromatografia de lichide de înaltă performanță. Procesul elementar de separare; faze stationare și faze mobile; alegerea condițiilor de separare și a sistemului cromatografic; optimizarea compoziției fazei	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	3 ore

mobile, aparatura specifica; aplicatii		
8.1.6. Metode de monitorizare a metalelor din probe de mediu bazate pe spectrometria de raze X. Principii și Instrumentație. Tipuri de spectre de raze X și caracteristicile lor (spectru de linii și spectru continuu de raze X, serii de raze X). Elemente componente ale spectrometrelor de raze X (monocromatoare, surse de raze X, detectoare de raze X).	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore
8.1.7. Monitorizarea metalelor prin fluorescența de raze X. Aplicații. Spectrometre cu dispersie după lungimea de undă și după energie (analizor de înălțime pulsuri). Prelucrarea probelor pentru analiza prin XRF. Metode de determinare a concentrației în XRF și de reducere a interferențelor. Aplicații la probe de mediu (analize on-site și de laborator).	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore
8.1.8. Monitorizarea compușilor metalici prin difracție de raze X. Instrumentație și aplicații. Difracția și legile difracției. Difractometre. Analiza pe monocristal și policristal. Aplicațiile XDR la probe de mediu (analiza mineralogică).	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore
8.1.9. Monitorizarea metalelor prin metode spectrometrice UV-VIZ. Aplicații ale absorbției atomice. Instrumentația și caracteristicile acesteia (spectru de absorbție de linii, absorbția atomică cu surse de linii și sursă continuă, flacăra și cuptorul de grafit ca surse de atomizare). Aplicații la probe de mediu Determinarea metalelor prin spectrometrie de absorbție atomică în flacăra și cuptor de grafit. Determinarea elementelor generatoare de hidrură prin absorbție atomică.	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore
8.1.10. Monitorizarea	Prelegerea;Explicația;Conversația;	2 ore

metalelor prin spectrometria de emisie atomică în plasma cuplată inductiv (ICP-AES). Aplicații la probe de mediu. Instrumentație și caracteristici analitice (plasma cuplată inductiv, spectrometre secvențiale și multicanal cu CCD, introducerea probelor în plasmă). Aplicații ale ICP-AES la determinarea metalelor din probe de apă și sol. Aplicații speciale la determinarea elementelor generatoare de hidrură (HG-ICP-AES). Prelucrarea probelor de mediu și metode de determinare a concentrației metalelor prin ICP-AES și HG-ICP-AES. Analiza probelor de mediu prin ablație cu laser (LA-ICP-AES).	Descrierea;Problematizarea	
8.1.11. Monitorizarea compușilor anorganici și organici toxici din mediu prin metode de analiză în infraroșu. Aplicații specifice. Spectrul IR și caracteristici. Instrumentație în IR (spectrometre dispersive, nedispersive și cu transformate Fourier – FTIR). Interpretarea unui spectru IR (analize calitative și cantitative). Prelucrarea probelor de mediu pentru analize IR. Aplicații la probe de mediu (monitorizarea uleiurilor și produselor petroliere din sol, monitorizarea compușilor gazoși și volatili din aer, etc.)	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore.
8.1.12. Monitorizarea prin metode la nivel de ultrarame (spectrometria de masă). Spectrometria de masă în plasma cuplată inductiv (ICP-MS). Principiul spectrometriei de masă. Instrumentație ICP-MS (spectrometrul quadrupol, camere de coliziune și reacție, interferențe poliatomice). Procese suferite de probă în ICP-MS. Caracteristicile analitice ICP-MS. Aplicații la probe de mediu (determinare multielementală din apa, sol).	Prelegerea;Explicația;Conversația; Descrierea;Problematizarea	2 ore

Bibliografie		
1. <i>Analiza prin spectrometrie de absorbție moleculară în ultraviolet-vizibil</i> , Emil Cordoș, T. Frențiu, A.M. Rusu, M. Ponta și E. Darvasi Ed. Institutului Național de Optoelectronică București, 2001, ISBN 973-98742-7-4. (Biblioteca Facultății de Chimie)		
2. <i>Analiza prin spectrometrie atomică</i> , Emil Cordoș, T. Frențiu, A.M. Rusu, M. Ponta și A. Fodor Ed. Institutului Național de Optoelectronică București, 1998, ISBN 973-98742-0-7. (Biblioteca Facultății de Chimie)		
3. <i>Principles of Instrumental Analysis</i> , Douglas A. Skoog, F. James Holler, Timothy A. Nieman fifth edition, Saunders College Publishing, 1998 (cadru didactic)		
4. <i>Lucrări practice de analiză instrumentală</i> , E. Cordoș, L. Kekedy Nagy, T. Frențiu, Editura Universității Babeș-Bolyai 1993. (Biblioteca Facultății de Chimie)		
5. <i>Coleția de standarde din cadrul bibliotecii de reviste a facultății de chimie</i>		
6. <i>Separatologie analitică</i> , C. Liteanu, S. Gocan, A. Bold Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1982.		
7. <i>Cromatografia de lichide</i> , C. Liteanu, S. Gocan, T. Hodișan, H. Nașcu, Ed. Științifică, București, 1974.		
8. <i>Cromatografia de înaltă performanță, vol. I-III</i> , S. Gocan, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1998, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, 2002, 2005.		
9. <i>Chromatography today</i> , C.F. Poole, S.K. Poole, Elsevier, Amsterdam, 1991.		
10. <i>Metode moderne de prelucrare a probelor organice</i> , S. Gocan, S. Cobzac, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, 2006.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
8.2.1. Analiza unor pesticide prin cromatografie de gaze cuplată cu spectrometrie de masă. Determinarea cantitativa a compusilor separati	Explicația;Conversația; Descrierea; Problematizarea	3 ore - Seminar
8.2.2. Optimizarea sistemului de fază mobilă folosit la separarea unor pesticide prin cromatografie de lichide de inalta performanta.	Explicația;Conversația; Descrierea; Problematizarea	4 ore - Seminar
8.2.3. Determinarea metalelor grele din sol prin spectrometrie de emisie atomică în plasma cuplată inductiv după mineralizare în digester de microunde.	Experimentul;Explicația;Conversația; Descrierea; Problematizarea	3 ore - Laborator
8.2.4. Determinarea metalelor grele din sol prin spectrometrie de absorbție atomică în flacără cu sursă continuuă după mineralizare în digester de microunde.	Experimentul;Explicația;Conversația; Descrierea; Problematizarea	4 ore - Laborator
Bibliografie		
1. “Lucrari practice de analiza instrumentala”, E. Cordos, L. Kekedy Nagy, T. Frențiu, Editura Universitatii Babes-Bolyai 1993. (Biblioteca Facultaii de Chimie)		
2. Referate existente în laborator. Carte tehnică instrumente.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Prin însușirea conceptelor teoretico-metodologice și abordarea aspectelor practice incluse în disciplina **Monitorizarea mediului prin metode analitice moderne** studentii dobândesc un bagaj de cunoștințe consistent, în concordanță cu competențele parțiale cerute pentru ocupațiile posibile prevăzute în Grila 1 – RNCIS.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Corectitudinea răspunsurilor – însușirea	Examen scris – accesul la examen este condiționat de	80 %

	și înțelegerea corectă a problematicei tratate la curs	prezentarea referatelor de laborator corespunzătoare tuturor lucrărilor practice și de prezenta la seminarii și laboratoare în proporție de 90%. Intenția de fraudă la examen se pedepsește cu eliminarea din examen. Frauda la examen se pedepsește prin exmatriculare conform regulamentului ECST al UBB	
10.5 Seminar/laborator	Corectitudinea răspunsurilor – însușirea și înțelegerea corectă a problematicei tratate la seminar Activitatea desfășurată în laborator Calitatea referatelor pregătite	Referatele de laborator corespunzătoare tuturor lucrărilor practice – se predau în ultima săptămână de activitate didactică	20 %
10.6 Standard minim de performanță			
• Nota 5 (cinci) atât la examen conform baremului cât și media finală. • Cunoașterea aspectelor concrete legate de analiza probelor de mediu și monitorizarea mediului prin metode analitice moderne; abilitatea de a evalua caracteristicile de performanțe ale unui instrument analitic; cunoașterea sistemelor automate de analiză, alegerea corectă a metodei de analiză.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

26.09.2012

Conf. Dr. Claudia CIMPOIU

Conf. Dr. Claudia CIMPOIU

Conf. Dr. Tiberiu FRENȚIU

Conf. Dr. Tiberiu FRENȚIU

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

Prof. Dr. Cristian SILVESTRU